

Obowiązki uczestników systemu ochrony danych osobowych i ich odpowiedzialność

Magdalena Czaplińska

ORGANIZATOR:

ABIEXPERT

odo.abi-expert.pl

C-340/21

15 lipca 2019 r. bułgarskie media rozpowszechniły informacje na temat nieuprawnionego dostępu do systemu informatycznego bułgarskiej narodowej agencji przychodów skarbowych (NAP). W internecie opublikowano różne informacje podatkowe i ubezpieczeniowe milionów osób. Szereg osób, w tym V.B., wniosło powództwa przeciwko NAP o zasądzenie odszkodowania za szkodę niemajątkową wyrażającą się w niepokoju i obawach, że jej dane osobowe mogą zostać wykorzystane w sposób nieuczciwy w przyszłości. Zdaniem V.B., NAP naruszyła przepisy krajowe oraz obowiązek podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia odpowiednich standardów bezpieczeństwa przy przetwarzaniu danych osobowych jako administrator.

C-340/21

Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo, uznając, że agencja nie ponosi winy za ujawnienie danych, że ciężar dowodu co do odpowiedniego charakteru przyjętych środków spoczywa na V.B., i że żadna szkoda niemajątkowa nie podlega naprawieniu. Rozpatrujący środek zaskarżenia najwyższy sąd administracyjny zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi **wykładni ogólnego rozporządzenia o ochronie danych w celu określenia warunków przyznania odszkodowania za szkodę niemajątkową osobie, której dane osobowe, będące w posiadaniu agencji publicznej, zostały opublikowane w internecie w wyniku ataku hakerskiego.**

C-340/21

Na administratorze spoczywa obowiązek wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, aby przetwarzanie odbywało się zgodnie z rzeczonym rozporządzeniem. Odpowiedni charakter tych środków należy określić z uwzględnieniem natury, zakresu stosowania, kontekstu i celów przetwarzania oraz prawdopodobieństwa i wagi ryzyka naruszenia praw i wolności osób fizycznych, na podstawie oceny każdego przypadku z osobna.

C -340/21

Wystąpienie „naruszenia danych osobowych” nie jest wystarczające samo w sobie do stwierdzenia, że wdrożone przez administratora środki techniczne i organizacyjne nie były „odpowiednie” dla zapewnienia ochrony danych. Dokonując wyboru środków, administrator musi wziąć pod uwagę szereg czynników, w tym „stan wiedzy technicznej”, który pozwala na ograniczenie poziomu technologicznego wdrażanych środków do tego, co jest racjonalnie możliwe w chwili przyjęcia środków, a także koszty wdrożenia. Wybór administratora podlega ewentualnej sądowej kontroli zgodności. Ocena odpowiedniego charakteru środków musi opierać się na równowadze między interesami osoby, której dane dotyczą a interesami finansowymi i możliwościami technologicznymi administratora, z poszanowaniem ogólnej zasady proporcjonalności.

C-340/21

Okoliczność, że naruszenia rozporządzenia dopuściła się osoba trzecia nie stanowi sama w sobie podstawy zwolnienia administratora z odpowiedzialności.

Aby administrator mógł zostać zwolniony z odpowiedzialności, musi on udowodnić za pomocą wysokiego standardu dowodu, że w żaden sposób nie ponosi winy za zdarzenie, które doprowadziło do powstania szkody.

Niezgodne z prawem przetwarzania danych osobowych może w istocie przemawiać za uznaniem zaostrego charakteru odpowiedzialności z tytułu domniemanej winy. Wynika z tego możliwość przedstawienia przez administratora dowodu zwalniającego z odpowiedzialności.

C-340/21

Szkoda polegająca na obawie przed potencjalnym nieuczciwym wykorzystaniem w przyszłości danych osobowych, której istnienie wykazała osoba, której dane dotyczą, może stanowić szkodę niemajątkową uprawniającą do odszkodowania.

Osoba, której dane dotyczą, powinna wykazać, że poniosła rzeczywistą i pewną szkodę emocjonalną, a nie zwykłą trudność lub niedogodność.

C-687/21

Powód w postępowaniu głównym udał się do lokalu handlowego spółki Saturn, gdzie nabył urządzenie gospodarstwa domowego. W tym celu sporządzona została przez pracownika tej spółki umowa sprzedaży i kredytu. Przy tej okazji pracownik ten wprowadził do systemu informatycznego spółki Saturn szereg danych osobowych tego klienta, a mianowicie jego nazwisko i imię, adres, miejsce zamieszkania, nazwę pracodawcy, dochody oraz dane bankowe. Dotyczące umowy dokumenty zawierające te dane osobowe zostały wydrukowane i podpisane przez obie strony. Powód w postępowaniu głównym przekazał je następnie pracownikom spółki Saturn pracującym w miejscu wydawania towarów. Inny klient, który niepostrzeżenie wsunął się przed powoda w postępowaniu głównym, otrzymał wówczas omyłkowo zarówno urządzenie zamówione przez skarżącego w postępowaniu głównym, jak i odnośne dokumenty, i wszystko to zabrał ze sobą.

C-687/21

- W ramach powództwa o odszkodowanie opartego na art. 82 tego rozporządzenia na odnośnym administratorze spoczywa ciężar udowodnienia, że środki bezpieczeństwa, które wdrożył na podstawie art. 32 tego rozporządzenia, mają odpowiedni charakter (wyrok z 14 grudnia 2023 r., Natsionalna agentsia za prihodite, C-340/21, EU:C:2023:986, pkt 57).
- Tym samym sąd rozpoznający takie powództwo o naprawienie szkody na podstawie art. 82 rodo nie może w celu ustalenia, czy doszło do naruszenia obowiązku przewidzianego w tym rozporządzeniu, uwzględnić jedynie okoliczności, że pracownicy administratora danych omyłkowo przekazali nieupoważnionej stronie trzeciej dokument zawierający dane osobowe. Sąd ten powinien bowiem również wziąć pod uwagę wszystkie dowody, które administrator przedstawił w celu wykazania odpowiedniego charakteru środków technicznych i organizacyjnych, jakie przyjął, aby wypełnić obowiązki wynikające z art. 24 i 32 rodo.

C-687/21

- Z art. 82 rodo wynika, że powstanie odpowiedzialności administratora danych jest uzależnione od istnienia jego winy, której istnienie domniemywa się, chyba że wykaże on, iż w żaden sposób nie ponosi winy za zdarzenie, które doprowadziło do powstania szkody. Ten art. 82 nie wymaga wzięcia pod uwagę stopnia tej winy przy określaniu kwoty odszkodowania przyznawanego za szkodę niemajątkową na podstawie tego przepisu (wyrok z 21 grudnia 2023 r., Krankenversicherung Nordrhein, C-667/12, EU:C:2023:1022, pkt 103).

C-687/21

- W przypadku gdy dokument zawierający dane osobowe został przekazany nieupoważnionej stronie trzeciej, co do której wykazano, że nie zapoznała się z nimi, „szkodę niemajątkową” w rozumieniu tego przepisu może stanowić sam fakt, że osoba, której dane dotyczą, obawia się, iż w następstwie tego ujawnienia, które umożliwiło sporządzenie kopii tego dokumentu przed jego zwróceniem, w przyszłości dojdzie do rozpowszechnienia, lub nawet do nadużycia jej danych.

Dziękuję za uwagę

ORGANIZATOR:

ABIEXPERT

odo.abi-expert.pl

